

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Analysis Methodica Ivris Pontificii

Venator, Daniel

[S.l.], 1579

VD16 V 541

De Collvsione Detegenda. Titulus XXII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63204)

Insunt rebus corporeis per omnia elementa, quadam occulta seminaria rationes, quibus cum data fuerit oportunitas temporalis atq; casualis, prorumpunt in species debitas suis modis & finibus. Et sic non dicuntur Angeli, qui illa faciunt, animalium creatores, sicut nec Agricola segetum, vel quorumcumq; in terra gignentium creatores dicendi sunt. Quamuis nouerint praeberere quasdam visibiles oportunitates & causas, ut illa nascantur: quod autem isti faciunt visibiliter, hoc illi inuisibiliter. Deus vero solus est creator, qui causas ipsas & seminarias rationes rebus inseruit, c. nec mirum, §. insunt, 26. q. 5.

Nullum suffragium habet iustitia, d. c. nec mirum, 26. quaest. 5.

Præstigium Mercurius primus inuenisse dicitur, dictum à præstringendo, quodd oculorum aciem præstringat, d. c. nec mirum, §. præstigium, 26. q. 5.

Non omnis qui ignorat immunis est à poena. Ille enim ignorans potest excusari à poena, q. à quo disceret, nō inuenit, illis autē hoc ignosci non poterit, qui habentes à quo discerent, operam non dederunt, c. non omnis, dist. 37.

Geometria, Arithmetica & Musica in sua scientia veritatem habent: sed illa scientia non est pietatis. Quid autē sit scientia pietatis? vide in c. si quis artem, dist. 37.

DE COLLUSIONE DETE- genda.

Titulus XXII.

Continuatio.

Ad crimen falsi propius accedit præuaticatio, qua
fal.

falsitas in probationibus dissimulandis, admittendisq; falsis excusationibus: & sic adiuuando aduersam partem cum prodicione causæ propriæ committitur, l. 1. §. calumniari, ff. ad senatusconf. Turpil. & c. si quem, 2. q. 3.

Quid Collusio?

Collusio est inter Accusatorē & Reum occulta cōuentio, ad desistendum ab accusatione, citra abolitionem fraudulenter celebrata, c. si quem, 2. q. 3. Qua collusione, qui partem aduersam adiuuat, prodita sua causa, præuaricator dicitur, d. c. si quem.

Quis dicitur Præuaricator?

Præuaricator dicitur, qui causam aduersario suo donat, & ex parte Actoris in partem Rei concedit, l. præuaricatores, ff. de verb. signifi. Sic legitur etiam in l. 1. ff. de præuaricato. præuaricator est, quasi variator, qui diuersam partē adiuuat, prodita causa sua. Et l. 1. §. calumniari, ff. ad senatusconf. Turpil. Præuaricator (ait Marcellus) est, vera crimina abscondere. Et paulo post: præuaricatorem eum esse ostendimus, qui colludit cum Reo, & translatiuè munere accusandi defungitur, eò quòd probationes proprias quidem dissimularet, falsas verò excusationes admitteret.

Quot modis dicitur Præuaricator?

Duobus modis, vt ex prædictis responsis colligitur. Primò: qui tãquã alicuius aduocat⁹ vel procurator illū p̄dit, detegēdo illius aduersario secreta causæ: ita loquitur d. l. 1. ff. de præuaricat. & l. præuaricatores, ff. de verb. signifi. Secundo verò modo dicitur præuaricator, is, qui cùm accusator & denūciator criminis sit, cum Reo colludit, ita loquitur l. 1. §. cal. ff. ad Turpil. & d. cap. si quem.

Vnde Præuaricatio dicta?

Præuaricationis nomen à varia certatione tractum,

Rrr 5

Labco

Labeo putat. quasi is, qui præuaricatur, ex vtraq; parte consistat, cap. si quem, 2. q. 3. & d. l. 1. §. Vlpianus, ff. ad Turpillianum, sed veriùs à varicando dicitur. Vari-
cari enim à varicibus crurum dicitur, qui in transuer-
sum discedit. Vnde Vlp. in l. 1. ff. de præuaricat. ait: præ-
uaricator est quasi varicator, qui diuersam partem ad-
iuuat, prodita causa sua, & notat Alciat. in l. præuari-
catores ff. de verb. signifi.

Quæ causa Efficiens?

Dolus malus colludentis, Aduocati vel Procurato-
ris, qui vel rem publicam, cuius interest delicta puniri,
desistendo ab accusatione, vel clientulum, cuius cau-
sam accepta mercede defendendam susceperunt, vel
deferendo vel secreta eius aduersario detegendo, frau-
dare conantur, c. vt famæ, extr. de sentent. ex com. & d.
cap. si quem, 2. q. 3. c. audiuimus, extr. eodem.

Quæ Materia Collusionis?

Quæuis causa, licet enim in qualibet causa cuius-
cunque generis sit, colludatur: Non tamen ob id is qui
colludit præuaricari dicitur. Nā præuaricari is propriè
dicitur, qui publico iudicio accusauerit, c. si quis, §. is
autem, 2. q. 3. l. 1. §. is autem præuaricator, ff. de præuar.
Impropriè tamen Aduocatus & procurator qui clien-
tulos suos produnt, causaq; eorum, quas iam mercede
accepta, defendendas susceperunt, deserunt, & in aliã
partem trãseunt, hoc nomine appellari possunt. Quo
crimine Demosthenem notatum & triginta talentis
damnatum & in carcerem duci iussum, meminit Plu-
tarchus in vita Demosth. ac Athenæ lib. 6. Dispon. cap.
5. & Iustinus histor. lib. 13. Qui cum vna die rei publicæ
Atheniensis causam contra Millestorum Legatos de-
fendisset: altera die precio victus, tacuit, in publicum
prodiēs collo lana circumuoluto, se anginam pati asse-
rens: cui vnus è populo exclamans dixit: Non anginã
sed argentaginam pateris, Demosthenes, Author est
Gellius

Gellius lib. 11. noct. Attica. cap. 9. Huius criminis contumitum etiam Oldrad. testatur Castrensis, in l. 1. in fin. Cod. de Aduocat. diuer. iud. vbi, inquit, Oldradum primum dolore, quod delictum fuisset detectum, decessisse.

Qua Forma?

Admittitur collusio, cum actor vel accusator ex parte Rei consistunt. In causa quidem ciuili detegendo aduersario secreta cause, vel mercede accepta prorsus deferendo causam, & in aliam partem transeundo. in criminali autem citra abolitionem abstinendo ab accusatione, vel admittendo falsas excusationes, vel dissimulando proprias probationes. In causa spirituali denique super spirituali transigendo, vel alterius generis conuentionem celebrando, c. audiuius, extr. eod. l. 1. ff. ad Turpil. Tria enim genera causarum refert Innocent. in cap. crimina, extr. eod. ciuilem scilicet, criminalem, & spiritualem. A Ciuili pecuniaria, siue per gratiam, siue per transactionem ante vel post litis contestationem, sine iudicis autoritate recedere licet: Nisi in famosa actione, in qua sine iudicis autoritate transigere non licet, l. furti, §. pac. ff. de his qui notantur infama. In criminali vero ante inchoatam accusationem per abolitionem desistere licet, post litis contestationem non licet sine autoritate iudicis, & sine consensu Rei, nisi intra 30. dies: quibus, etiam inuito Reo, abolitionem permittitur. Nisi Reus tormenta vel verbera vel catenas fuerit passus, l. fallaciter C. de abolit. vel per accusationem infamatus, cap. quidam, §. q. 1. Et si alias defecerit, incidit in Turpillianum, si intendit publicum criminem, l. 1. C. ad Turpil. si autem priuatum extra ordinem punitur. l. si quis, ff. ad Turpillia. Transigere autem vel pacisci de crimine capitali (excepto adulterio) prohibitum non est: in alijs autem publicis criminibus, quæ sanguinis poenam non ingerunt, citra falsi accusationem

tionem

tionem transigere non licet, l. transigere C. de transig-
 tio. A causa deniq; spirituali, siue sit inquisitionis
 siue denuntiationis, siue de rebus spiritualibus, ex cau-
 sa licet, per gratiam discedere. Qui autem sine causa
 discedit punitur, c. quapropter, 2. q. 7. c. fin. extr. de cal.
 Per transactionem autē non licet, cap. 3. extr. de transig.
 ubi aut in criminali, vel spirituali aliter, quā debet,
 accusator desistit, iudex nihilominus ex officio inqui-
 ret, hoc tit. cap. 1. c. 2. & cap. 3.

Quis Effectus?

Primò Actio mandati, qua ultra pœnas legibus in
 præuaricatores constitutas, præuaricator procurator
 tenetur domino, ita gloss. in rub. C. de procurator. &
 ibi Iason, num. 2. Secūdo punitur præuaricator pœna
 extraordinaria, pro arbitrio iudicis Felin. in rub. extr.
 de cal. l. 1. & l. 2. ff. de præuaricator. Tertiò ultra pœnā
 extraordinariam efficitur infamis, l. athletas, §. item
 præuaricator, ff. de his, qui notant. infam. l. 4. ff. de præ-
 uaricat. & Iulius clarus, lib. 5. sent. iuris, §. fin. q. 72. Quar-
 tò, repellitur à munere suo, l. 5. ff. de præuaricat. Et si
 in causa beneficii colluserit, sitque beneficiatus, pri-
 uatur beneficio, cap. audiuimus, extr. eod.

DE DELICTIS PVERORVM.

Titulus XXIII.

Quæ suprā de pœnis perpetratorum criminum re-
 lata sunt in adultis delinquentibus locum sibi vindi-
 cant. peruersos enim mōres, & delicta impuberum,
 infirmitas animi aliquo modo excusat: Et ita excu-
 sat, vt ob delicta, quæ puerilis ætas committere potest:
 vt sunt homicidia, furta, mendacia, periuria, mitius
 quā adulti puniantur, cap. 1. extr. eodem. Hoc enim
 casu iudex suo arbitrio pœnam ordinariam, ratione
 ætatis, temperabit. Quod in specie affirmarunt De-
 cius l. ferè, ff. de reg. lu. Et Didac. in Clem. vnica,
 parte